

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

22/7/2020

ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

Οργανικός αναλφαβητισμός: είναι η πλήρης άγνοια γραφής και ανάγνωσης λόγω ανεπαρκούς σχολικής φοίτησης και συνεπώς η αδυναμία ανάπτυξης κριτικής σκέψης.

Λειτουργικός αναλφαβητισμός: όταν το άτομο γνωρίζει στοιχειώδη γραφή και ανάγνωση αλλά δεν έχει αναπτύξει ικανοποιητικά την κριτική του σκέψη και είναι ευάλωτο σε χειραγώγηση και ετεροκατεύθυνση. Είναι αποτέλεσμα ανεπαρκούς σχολικής φοίτησης.

ΑΙΤΙΕΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΚΟΥ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ

- Οι γενιές που έζησαν σε περίοδο πολέμου δεν μπόρεσαν να ολοκληρώσουν τη σχολική τους φοίτηση.
- Η επαρχία δεν παρέχει επαρκείς ευκαιρίες μόρφωσης και συχνά δε διαθέτει σχολεία. Τα παιδιά αναγκάζονται να μεταβούν σε μακρινές περιοχές και πολλές φορές δεν φοιτούν κανονικά στο σχολείο λόγω της δυσκολίας μετάβασής τους.
- Η πολιτεία δεν έχει δείξει την απαραίτητη μέριμνα για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού.
- Η ύπαρξη κάποιων κοινωνικών ομάδων που είναι περιθωριοποιημένες όπως οι τσιγγάνοι μεγεθύνει το πρόβλημα.
- Τα παλαιότερα χρόνια η επικράτηση της ανισότητας των δύο φύλων συντελούσε στην καταπίεση της γυναίκας και στη διατήρηση του χαμηλού μορφωτικού της επιπέδου.
- Ο ανεπαρκής προγραμματισμός και η οικονομική δυσπραγία ανέστειλαν την ανάπτυξη της παιδείας.
- Η μετανάστευση και η προσφυγική μετακίνηση περιόρισαν τη δυνατότητα εκπαίδευσης.
- Ο πνευματικός σκοταδισμός και τα ανελεύθερα καθεστώτα ευνοούν τον αναλφαβητισμό για να κρατούν το λαό υπόδουλο και εξανδραποδισμένο.
- Η ανάγκη για εργασία από την παιδική εργασία λόγω οικονομικής δυσπραγίας.

ΑΙΤΙΕΣ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ

- Το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα ευνοεί την εξειδίκευση και τη μηχανιστική μάθηση.
- Ο σημερινός εκπαιδευτικός επιδίδεται σε ένα διαρκές κυνήγι της διδακτέας ύλης, με αποτέλεσμα να χάνεται το πραγματικό νόημα της παιδείας.
- Η διδασκαλία ευνοεί την αποστήθιση, βασίζεται στο μονόλογο και δεν καλλιεργεί την κριτική σκέψη.
- Η κυριαρχία της εικόνας που επιβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης οδηγούν στην υποχώρηση της καθαρά διανοητικής λειτουργίας του ατόμου.
- Οι αλλαγές που συντελούνται στον τομέα της τεχνολογίας και ιδιαίτερα της πληροφορικής προκαλούν δυσκολία στο σημερινό άνθρωπο να τις ακολουθήσει.

- Η πνευματική μονομέρεια και η εξειδίκευση οδηγούν σε μία νέα μορφή αναλφαβητισμού.
- Οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες που επικρατούν δεν επιτρέπουν σε όλα τα παιδιά να ολοκληρώσουν τη μόρφωση τους.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ

Για το άτομο

- Μειώνεται η δυνατότητα ανάπτυξης κριτικής σκέψης και το άτομο γίνεται παθητικό και δέσμιο υποκειμενικών αντιλήψεων, χωρίς ατικειμενικότητα.
- Δεσμεύεται από προλήψεις, προκαταλήψεις και δεισιδαιμονίες.
- Η έλλειψη μόρφωσης υποδουλώνει πνευματικά τον άνθρωπο.
- Επαγγελματικά δυσκολεύεται στην εύρεση εργασίας και η έλλειψη πνευματικών εφοδίων κάνει τον άνθρωπο αντιπαραγωγικό.
- Κατακλύζεται από αισθήματα μειονεξίας και περιθωριοποιείται.
- Ο αναλφάβητος είναι ευάλωτος στο φανατισμό και στο δογματισμό.
- Η αδυναμία του να αιτιολογήσει τις απόψεις του τον μετατρέπουν σε άτομο επιθετικό, εριστικό και αντικοινωνικό.
- Διαμορφώνονται ανεύθυνες προσωπικότητες, επικρατεί ο ιδιοτελής λογισμός, κυριαρχούν ταπεινά πάθη και εκλείπει ο αλτρουισμός και η ανιδιοτέλεια.
- Μπορεί να γίνει εύκολο θύμα εκμετάλλευσης.
- Αδυνατεί να αναπτύξει κοινωνική, πολιτική και πνευματική δραστηριότητα.
- Λύνει τα προβλήματα του με τη βοήθεια της εμπειρίας, χωρίς τη βοήθεια του νου.

Για την κοινωνία

- Ο αναλφαβητισμός είναι αρνητικός παράγοντας για την ανάπτυξη της οικονομίας μίας χώρας.
- Επικρατεί στασιμότητα και οπισθοδρόμηση του πολιτισμού και της πνευματικής ζωής του τόπου.
- Κυριαρχεί η αποτελμάτωση των ηθικών αξιών και η εξαχρείωση.
- Ευνοείται η επικράτηση ολοκληρωτικών και αυταρχικών καθεστώτων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Η πολιτεία οφείλει να δώσει έμφαση στην οργάνωση προγραμμάτων για τους αναλφάβητους με την ενίσχυση των νυχτερινών σχολείων και τη δημιουργία σχολείων σε απομακρυσμένες περιοχές.
- Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει χρέος να μεριμνήσει για τους αναλφάβητους της περιοχής και να δράσει ανάλογα για τον περιορισμό τους, με την παροχή δυνατότητας για συμμετοχή σε σεμινάρια ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καλό είναι να προβάλλουν εκπαιδευτικά προγράμματα, με σκοπό την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου των δεκτών.
- Κυριότερος στόχος αποτελεί να δοθεί έμφαση για την αποκατάσταση του πραγματικού νοήματος της παιδείας που δεν κατακτάται με τη βαθμοθηρία, αλλά με την ουσιαστική και βιωματική κατάκτηση της γνώσης.
- Ο ίδιος ο αναλφάβητος είναι αναγκαίο να αντιληφθεί την προσωπική του ανεπάρκεια και τα εμπόδια που αντιμετωπίζει καθημερινά, ώστε να καταβάλλει ατομική προσπάθεια για να λάβει την αναγκαία μόρφωση.